

Mai vei Elder Neil L. Andersen
Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua

Covulaca Vakayalo

Kakua ni vakatara na covulaca me dreti kemuni sobu. Ogo na nomuni gauna—tucake vakaukauwa me vaka na tisaipeli ni Turaga o Jisu Karisito

Au kidavaki kemuni ena mataka ogo—vakabibi o ira na itabagone era tiko ogo ena Vale ni Koniferedi kei na vuravura raraba. O kemuni e dua na itabatamata digitaki ka qaqa, kau vosa tiko vakabibi vei kemuni.

Ena vuqa na yabaki sa oti ni keitou sikovi iratou tiko na noqu matavuvale mai Florida, a tau e dua na cava sega soti ni yawa mai vei keitou. E dua na marama e vakaitikotiko ena dua na vale veitosoyaki a curu ki na nona valenisili me taqomaki koya. Sa tekivu me sakure na nona vale veitosoyaki. Ni oti e vica na gauna. Sa qai rogoca na domoi wekana ena vale kadua: “Au sa tu ogo ena nomu rumu e liu.” Ni curu mai nona valenisili, ena kurabui levu, e qai kila ni a laveta ka kauta

nona vale veitosoyaki e macawa, ka laki vakadabera vakavinaka ena dela ni nona vale veitosoyaki na wekana.

Kemuni noqu itokani gone, ena sega ni toso yani vakavinaka na vuravura ki na iKarua ni nona Lesu mai na iVakabula. E tukuna na ivolanikalou ni “na yavavala na ka kecega.”¹ E kaya o Brigham Young, “A vakatakilalai mai vei au ena itekivu ni Lotu ogo, ni na tete na Lotu, sautu, tubu ka rabailevu, ia ena veiraurau kei na tete ni Kosipeli ki na veimatanitu e vuravura, na tubu ni kaukauwa nei Setani.”²

E leqataki vakalevu cake mai na uneune kei na ivalu³ sa parofisaitaki tu na covulaca vakayalo ka na rawa ni cavuivuvutaki iko mai na nomu yavu vakayalo ka laki biuta na yalomu ena vanua o sega vakadua ni tadra, ena so na gauna ena sega mada ga ni o vakila ni o sa toso.

Na covulaca ca duadua na veitemaki ni vunica. E dau tiki tu ga ni vuravura e veigauna na ivalavala ca, ia e sega vakadua ni se bau rawarawa na kena yacovi, dredre me vakama-mautaki, ka ciqomi vakarawarawa. E tiko dina e dua na kaukauwa mana ka na rawa ni vakamalalumalumutaka na

Era dau kaukauwa cake na veivunikau ena vanua liwavi cagi.

covulaca ni ivalavala ca. E vakatokai na veivutuni.

E sega ni covulaca kecega ena noda bula eda cakava. Eso e yaco mai ena vuku ni nodra digidigi cala eso, ka so e yaco ga mai baleta ni bula vakayago ogo.

Ni se gonetagane, a tauvi Peresitedi Boyd K. Packer na mate dau vakatubura na lokiloki na polio. Ni se qai yabaki vitu o Elder Dallin H. Oaks, a mate vakasauri o tamana. Ni yabaki tini vakacaca o Sisita Carol F. McConkie ena mataveiliutaki raraba ni Goneyalewa, rau sa veisere na nona itubutubu. Ena yaco mai na dredre vei kemuni, ia ni ko vakanuinui vua na Kalou, e rawa ni ra vaqaqacotaka na nomuni vakabauta.

Ena veika buli vakalou, ena kaukauwa cake na vunikau e tubu cake ena dua na vanua tadravi cagi. Ni liwavi-cagi e dua na vunikau gone, e rua na ka era cakava na kaukauwa oqori ena loma ni vunikau. Taumada, era yavalata na wakana me tubu vakatotolo cake ka tete yani vakayawa. iKarua, na kaukauwa ena loma ni vunikau sa tekivu me ra bulia na tikina lalai ka na vakatubura na tolona kei na tabana me vavaku ka rawa ni taura na kaukauwa ni cagi. Na wakana kei na tabana kaukauwa cake ogo ena taqomaka na vunikau mai na veicagi sa kilai tu ni ra na dau lesu tale mai.⁴

O kemuni e tawayalani na nomuni vakamareqeti cake vua na Kalou mai na vunikau. O kemuni na Luvena tagane se Luvena yalewa. Sa bulia o koya na yalomuni me kaukauwa ka

rawarawa ni cariba lesu mai ni sotava na covulaca ni bula. Na covulaca ena nomuni gauna ni gone, me vaka na cagi ena dua na vunika gone, e rawa ni vakalevutaka cake nomuni kaukauwa vakayalo, me vakarautaki kemuni ki na nomuni veiyabaki sa tu mai liu.

Mo na vakarautaki iko vakacava ki na nomu covulaca? “Nanuma . . . mo drau tara na nomudrau yavu ena uluvatu ni noda iVakabula, sai koya na Karisito, na Luve ni Kalou; ia ni sa vakaliwava mai na tevoru na nona cagi kaukauwa, . . . nona moto e na covulaca, . . . ka sa yaviti kemudrau e na nona uca cevata kei na nona cagi laba, ena sega ni rawai . . . se dreti kemudrau sobu . . . ni sa dei sara na uluvatu drau sa tara kina.”⁵ Oqo na nomu itataqomaki ena covulaca.

E kaya o Peresitedi Thomas S. Monson: “Ena veika a dau veivolekati kina ena dua na gauna na ivakatagedede ni Lotu kei na itikotiko, ena gauna oqo sa dua na maliwa levu e koto kina, ka sa rabailevu cake tikoga.”⁶ Na maliwa oqori, vei ira eso, e vakavuna na covulaca kaukauwa vakayalo. Meu wasea mada e dua na kena ivakaraitaki.

Ena vula sa oti oqo eratou a tabaka kina na Mataveiliutaki Taumada kei na Kuoramu ni Le Tinikarua e dua na ivola vei ira na iliuliu ni Lotu e vuravura raraba. E vakaoqo e dua na tikina: “Na

veisau ena lawa ni vanua e sega ni rawa, io e sega dina ni rawa, ni veisautaka na lawa ni tiko savasava sa tauyavutaka na Kalou. E namaka vei keda na Kalou me da tutaka ka rokova na Nona ivakaro veitalia na vakasama duidui se ivalavala ena noda veivanua. E matata tu na Nona lawa ni tiko savasava: e dodonu walega na veiyacovi vei rau na tagane kei na yalewa erau sa vakamau vakalawa me rau veiwatini. Keimami vakauqeti kemuni mo ni railesuva . . . na ivunau e tu ena ‘Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba.’”⁷

Ni sa taiki tani mai ko vuravura mai na lawa ni tiko savasava ni Turaga, me kakua oi keda. E kaya o Peresitedi Monson: “Na iVakabula ni kawatamata e vakamacalataki Koya ni tiko e vuravura ia e sega ni vakavuravura. O keda talega e rawa ni da tiko e vuravura ka sega ni vakavuravura ena noda besetaka na vakasama lasu kei na ivakavuvuli cala ka dinata tikoga na veika sa vakarota na Kalou.”⁸

Me vaka ni vuqa na matanitu kei na tamata vuku eso era sa vukica na lawa ni vakamau, e sega ni cakava na Turaga. Ena ivakatekivu taumada, a vakayacora na Kalou na nodrau vakamau e dua na tagane kei na dua na yalewa—Atama kei Ivi. A lesia o Koya na inaki ni vakamau me ulabaleta sara na vakacegu kei na gagadre yadua ni itabaqase, me vaka, e bibi cake sara,

me turi na ituvaki matau me ra sucu, susugi ka tuberi cake kina na gone. Na matavuvale sa iyau talei ni lomalagi.⁹

Na cava meda veivosakitaka tikoga kina na ka oqo? Me vaka e tukuna o Paula, “Ni da sa sega ni vakananuma tiko na veika sa rairai mai, na veika ga sa sega ni rairai mai.”¹⁰ Me vaka ni keimami iApositolo ni Turaga o Jisu Karisito, na neimami itavi me keimami vakavuvulitaka na nona ituvatuva na Dauveibuli ena vukudra na Luvena ka veivakasalataki ena isau ni kena sega ni muri na Nona ivakaro.

Wale toka ga oqo, keirau a veivosaki kei na dua na iSakisaki mai Amerika. Au cavuvosa mai na nona meli:

“Ena yabaki sa oti oqo era sa tekivu tabaka eso na noqu itokani ena Facebook na nodra rai me baleta na vakamau. E levu vei ira era duavata kei na vakamau vakamataqali vata, ka vica vei ira na itabagone YDE era vakaraitaka ni ra ‘taleitaka’ na veika e tabaki tu oya. Au sega ni tukuna e dua na ka.

“Au nanuma meu vakaraitaka noqu vakabauta me baleta na ivakarau dodonu ni vakamau ena sala momona.

“Ena iyaloalo ni kequ itukutuku, au vakuria ena ivakamacala ‘Au vakabauta na vakamau ni dua na tagane kei na dua na yalewa.’ E voleka ni gauna vata ga oya au sa tekivu ciqoma na itukutuku eso. ‘O sa rui kocokoco.’ ‘Dau vakalelewa.’ E dua a

vakatauvatani au meu dua na dauveivakabobulataki. Kau ciqoma na itukutuku oqo mai vua e dua noqu itokani vinaka ka lewe ni Lotu kaukauwa: ‘O na gadreva mo toso vata kei na gauna. Sa veisau e levu na ka, e dodonu mo vakakina.’

Ni oti nona vakaraitaka na nona vakabauta na vakamau vakadodonu, a vakasewasewani e dua na Isakisaki mai vei ira na nona itokani.

“Au a sega ni veisaqa lesu,” a kaya o koya, “ia au sega ni vakasuka na noqu vosa.”

E tinia: “Ena so na gauna, me vaka e tukuna o Peresitedi Monson, ‘Mo tu duadua.’ Au nuitaka ni da itabagone, eda na tu vata ena noda dina vua na Kalou kei na nodra ivakavuvuli na Nona parofita bula.”¹¹

Meda sa qai kauwai sara vei ira era vakaleqai tiko ena veivinakati vakamataqali vata. Oqo e dua na covulaca e kaukauwa dina sara. Au vakaraitaka noqu i loloma ka qoroi ira era valuta qaqa tiko na vakatovolei oqo ni vakabauta ka dina tiko ga ki na ivakaro ni Kalou!¹² Ia kivei ira kece, sa nodra ga na digidigi kei na vakabauta, era sa gadreva ga noda yalololoma kei na veikauwaitaki.¹³

E vakavulica vei keda na iVakabula meda kakua walega ni lomani ira na noda itokani ia o ira talega era sega ni duavata kei keda—vakakina o ira era sa cati keda. E kaya o Koya: “Ia kevaka dou lomani ira sa lomani kemudou, a cava ena kemudou isau? . . . Ia kevaka dou veikidavaki duadua ga kei ira na wekamudou, a cava dou sa uasivi cake kina?”¹⁴

A vakaroti keda na Parofita o Josefa

Simici mo “qarauna na vakadonui iko vakaike” ka meda yalololoma yani vei ira na tagane kei na yalewa taucoko me sa lomada meda “vinakata sara ga me da colati ira ki tabada.”¹⁵ Ena kosipeli i Jisu Karisito, e sega kina na veivakacacani, veivakasaurarataki, se tawavakabauta.

Ke tiko na nomu taro baleta na ivakasala mai vei ira na iliuliu ni Lotu, yalovinaka mo ni veivosakitaka ena lomadina kei ira nomuni itubutubu kei na iliuliu. Ko ni na gadreva na kaukauwa ni vakadinati ira na parofita ni Turaga. E kaya o Peresitedi Harold B. Lee: “Ena gauna oqo na tataqomaki duadua ga vei keda ni da lewenilotu oqo sai koya . . . noda solia noda dauvakarorogo ki na veivosa ni ivakaro ka a solia na Turaga vua na Nona parofita. . . . E na so na ka e gadrevi kina na vosota kei na vakabauta. O na sega beka ni vinakata e so na ka e lako mai. . . . E na veicalati beka kei na rai vakapolitiki . . . nomu veimaliwai . . . vakataotaka . . . nomu bula. Ia ke o vakarogoca na veika oqo, me vaka sara ga mai na gusu ni Turaga vakai koya, . . . ‘e na sega ni rawai kemudou na matamata ki etesi . . . e na vakamalalumutaka na Turaga na Kalou na kaukauwa ni tevoro . . .’ (V&V 21:6).”¹⁶

E dua tale na itataqomaki kaukauwa mai na covulaca ni bula o ya na iVola i Momani.

Ni yabaki tinivakacaca o Peresitedi Henry B. Eyring, eratou a toki na nona matavuvale ki na dua na siti vou. Taumada a raica ni sega

ni vinaka na toki ka lailai sara na itokani e kunea rawa. E vakila ni sega ni veimaliwai vakavinaka kei ira na gone ena nona koronivuli. E viko na covulaca. Na cava a cakava o koya? A vagoleya nona igu ki na iVola i Momani, ka wilika vakavica vata.¹⁷ Ena vica na yabaki i muri, a vakadinadinataka o Peresitedi Eyring: “Au [dau taleitaka] meu lesu tale ki na iVola i Momani ka gunu kina vakatitobu ka vakawasoma.”¹⁸ “[Oqo] na ivakadinadina volai kaukauwa duadua e tu vei keda o ya ni sa Karisito o Jisu.”¹⁹

Sa solia vei iko na Turaga e dua tale na sala mo tudei kina, e dua na isolisoli vakayalo e kaukauwa cake sara mai na covulaca ni meca! E tukuna o Koya, “Tudei . . . ena vanua tabu, ka kakua ni yavalati rawa.”²⁰

Niu se yabaki tinivakacaca, se qai 13 ga na valetabu ena Lotu. Ena gauna oqo sa 142. E 85 na pasede ni lewe ni Lotu era sa tiko oqo ena loma ni 200 na maile (320 km) mai na dua na valetabu. Sa solia mai na Turaga ki na nomuni itabatamata me ra rawata vakalevu cake sara me ra curu ki na Nona veivaletabu ni vakatauvatani ki na veitabatamata kecega ena itukutuku kei vuravura.

O sa bau tu mada ena dua na gauna ena loma ni valetabu, vakaisulu vulavula, ka wawa tu mo caka papitaiso? E vakacava o vakila? E dua na yalo vakalou e rawa ni da vakila ena valetabu. Na nona vakacegu na iVakabula ena vakamalalumutaka na viko ni covulaca e vuravura.

Na ivakarau ni lomamu ena vale-tabu sa ivakarau ni veika o vinakata mo dau vakila ena nomu bula.²¹

Raici ira na tukamu kei na bumu kei ira na tavalemu vakayawa era sa liu yani vei iko. Kauta na yacadra ki na valetabu.²² Ni o vulica na veika baleti ira na tubumu, o na raica na ivalavala ni bula, ni bula vakawati, ni gone; ivalavala ni buladodonu; ka so na gauna na ivalavala o na vinakata mo levea.²³

E muri ena valetabu o na vulica eso tale na ka me baleta na Buli ni vura-vura, me baleta na ivalavala eso ena bula nei Atama kei Ivi, ka bibi duadua, baleti noda iVakabula, o Jisu Karisito.

Kemuni na taciq kei na ganequ itabagone, sa dua na ka na neimami lomani kemuni, qoro kemuni, ka masulaki kemuni tiko. Kakua ni vakatara na covulaca me dreti kemuni sobu. Oqo na nomuni gauna—tucake vakaukauwa me vaka na tisaipeli ni Turaga o Jisu Karisito.²⁴

Tara cake vakaukauwa na nomu yavu ena vatu ni nomuni Dauveivueti.

Karona vakataucoko na Nona bula kei na ivakavuvuli e sega ni vakatauvatani rawa.

Vakamura vagumatua cake Nona ivakaraitaki kei na Nona ivakaro.

Taura vakatitobu na Nona loloma, Nona loloma veivueti kei na loloma

soliwale, kei na isolisoli qaqa ni Nona Veisorovaki.

Ni ko vakayacora, au yalataka ko ni na raica na covulaca ni ra sa—veivakatovolei, veitemaki, veivagolei, se bolebole mo ni vukei mo ni tubu kina. Ni ko bula dodonu tiko ena veiyabaki veitarataravi, au vakadeitaka vei kemuni na veika ko ni na sotava ena vakadeitaka tikoga ni ko Jisu na Karisito. Na vatu vakayalo ko ni butu tiko kina ena kaukauwa cake ka veitaqomaki. Ko na rekitaka ni Kalou sa kauti kemuni mai ki ke mo ni tiki ni iotioti ni vakavakarau ni lesu lagilagi mai na Karisito.

E kaya na iVakabula, “Au na sega ni laivi kemudou mo dou luveniyali: Au na lako mai vei kemudou.”²⁵ Oqo na Nona yalayala vei kemuni. Au kila ni dina na yalayala oqo. Au kila ni bula tiko o Koya, ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Vunau kei na Veiyalayalati 88:91.
2. *Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe (1954), 72.
3. Raica na Dallin H. Oaks, “Vakavakarau ki na iKarua ni Lesu Mai,” *Liaona*, Me 2004, 7–10.
4. Raica na A. Stokes, A. H. Fitter, and M. P. Courts, “Responses of Young Trees to Wind and Shading: Effects on Root Architecture,” *Journal of Experimental Botany*, vol. 46, no. 290 (Sept. 1995), 1139–1146.
5. Ilamani 5:12.

6. Thomas S. Monson, “Kaukauwa ni Matabete,” *Liaona*, Me 2011, 66.
7. iVola ni Mataveiliutaki Taumada, 6 ni Maji, 2014; raica talega na David A. Bednar, “Keimami Vakabauta na Bula Savasava,” *Liaona*, Me 2013, 41–44; Dallin H. Oaks, “Me Kakua Vei iko na Kalou Tani,” *Liaona*, Nove. 2013, 72–75; *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalailai, 2011), 35–37.
8. Thomas S. Monson, *Liaona*, Me 2011, 67.
9. E kaya o Elder Russell M. Nelson: “Na vakamau sai koya na volau ni ivakarau ni bula. . . . Na duavata oqori e sega walega ni baleti rau o tagane kei yalewa; sa umani tu kina na duavata ni Kalou” (“Susugi ni Vakamau,” *Liaona*, Me 2006, 36); Raica talega na Maciu 19:5–6.
10. 2 Korinica 4:18.
11. Veitaratara yadua kei na veivosaki, 17 Maji, 2014; raica talega na Thomas S. Monson, “Bolea mo Tu Taudua,” *Liaona*, Nove. 2011, 60–67.
12. Raica na Jeffrey R. Holland, “Nodra Vukei O Ira Era Vakatotoganitaki Tu Ena Veivinakati Vakatangane se Vakayalewa Vata,” *Liaona*, Okot. 2007, 40–43.
13. Ena gauna mada ga e segata kina o Korio me vakarusa na nodra vakabauta na tamata, a taqomaki koya na lawa ni Kalou mai na veisauaumi: “Ia sa sega na lawa me lewa na vakabauta ni tamata yadua; ni sa veisauasaga sara ki na ivakaro ni Kalou me dua na lawa me ra vakaduiduitaki kina na tamata. . . . Raica sa vakatau ga vua na tamata na nona Kalou; . . . ia kevaka sa sega ni vakabauta sa sega na lawa me cudruvi kina” (Alama 30:7, 9). Na ikatinikadua ni yavu ni vakabauta e kaya vakaoqo, “Keimami vakabauta ni dodonu me soli na galala me da dui qarava kina na Kalou Kaukauwa me vaka na dodonu ni tamata yadua; ia me soli ena galala oqori me dui lewa kina na ivakarau ni nodra lotu, na vanua me ra sokalou kina kei na kalou me ra lotu vua.”
14. Maciu 5:46–47.
15. *Nodra iVakavuvuli na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici* (2007), 492–494.
16. *Nodra iVakavuvuli na Peresitedi ni Lotu: Harold B. Lee* (2000), 94; raica talega na Robert D. Hales, “Koniferedi Raraba: Vakaqacotaki ni Vakabauta kei na iVakadinadina,” *Liaona*, Nove. 2013, 6–8.
17. Raica na Robert I. Eaton and Henry J. Eyring, *I Will Lead You Along: The Life of Henry B. Eyring* (2013), 40.
18. Henry B. Eyring, *Choose Higher Ground* (2013), 38.
19. Henry B. Eyring, *To Draw Closer to God* (1997), 118.
20. Vunau kei na Veiyalayalati 87:8; raica talega na Vunau kei na Veiyalayalati 45:32.
21. Raica na Vunau kei na Veiyalayalati 52:14.
22. Raica na Neil L. Andersen, “Find Our Cousins!” (vosa ena koniferedi ni 2014 RootsTech 2014 Family History conference, Fepe. 8, 2014); lds.org/prophets-and-apostles/unto-all-the-world/find-our-cousins.
23. Raica na David A. Bednar, “Ena Vagolei na Yalodra na Gone,” *Liaona*, Nove. 2011, 24–27.
24. Raica na Ilamani 7:9.
25. Joni 14:18.